

Rechtmatigheid en Rechtmatigheidsverantwoording Wat gaat er veranderen?

20 mei 2021
Hans Claassen

Rechtmatigheidsverantwoording in 2022!

Doel van vanavond:

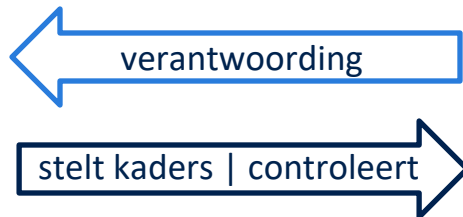
Bewustwording over de begrippen rechtmatigheid en rechtmatigheidsverantwoording en wat dat betekent voor de invulling van de rol van de raad.

Raad:

- Normenkader
- Afwijkingspercentage
- Discussie met college (dus niet met accountant)

Gewenste beweging volgens Commissie Depla

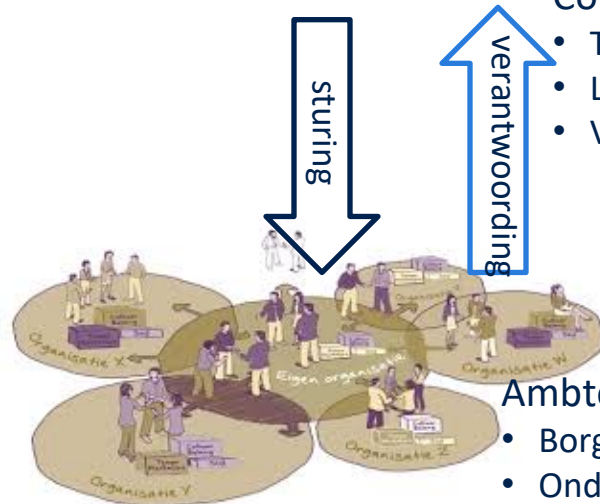
Accountant:

- Getrouwheid
- Betrekt rmh-verantwoording

College:

- Toetst aan normenkader
- Legt verantwoording af
- Voert discussie met Raad

Ambtelijke organisatie

- Borgt rechtmatigheid
- Ondersteunt college

Impact

Elk gremium heeft er dus mee te maken:

- **Raad:**
Hoe geven zij invulling aan hun rol?
- **College:**
Hoe kunnen zij verantwoordelijkheid nemen? Het gesprek over rechtmatigheid!
- **Organisatie:**
Hoe borgen zij en maken ze expliciet dat voldaan is aan de eisen van rechtmatigheid?
- **Accountant:**
Hoe beoordelen zij de interne kwaliteit?

Vraag is en blijft:

Hoe gaan we om
met ons huishoudboekje?

Agenda

- Rechtmatigheid
- Rechtmatigheidsverantwoording
- De rol van de raad, een opdracht van het college
- College en organisatie

Rechtmatigheidsverantwoording van College van B&W

Verantwoording over fouten en onzekerheden

1. die niet vallen binnen de kaders van de geautomatiseerde begroting
2. die niet in overeenstemming zijn met de gestelde voorwaarde
3. waarbij sprake is van misbruik en oneigenlijk gebruik

Toelichting op de fouten en onzekerheden

Toelichting op de beheersmaatregelen

Wat is rechtmatigheid?

Kenmerken

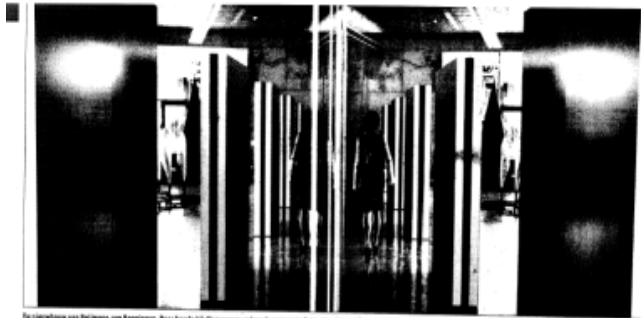
Zichtbaar voldoen aan wet en regelgeving

Externe wetgeving (Europees en nationaal) en eigen regelgeving (verordeningen en nota's opgenomen in normenkader)

Financiële rechtmatigheid: vertalen zich door naar baten, lasten en/of balansmutaties

Niet financiële rechtmatigheid: vertalen zich niet door naar baten, lasten en/of balansmutaties

Waarom rechtmatigheid?

De voorzitter van de Tweede Kamer, Joke Smit, spreekt tijdens de opening van de vergadering van de Tweede Kamer op 14 september 2004.

FOTO: HANNOH/ANP

Gemeente kent vaak haar eigen regels niet

Analyse | Accountants stuiten op ondoordringbaar woud aan gemeentelijke regels en procedures

Gedachten zijn zo. En vaak vergeten de gemeenten om te denken. Dat is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen. Dit is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen.

De gemeenten hebben het wel nodig om te weten wat ze wel en niet mogen. Dit is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen.

De gemeenten hebben het wel nodig om te weten wat ze wel en niet mogen. Dit is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen.

De gemeenten hebben het wel nodig om te weten wat ze wel en niet mogen. Dit is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen.

De gemeenten hebben het wel nodig om te weten wat ze wel en niet mogen. Dit is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen.

DE VOLGENDE DAVEN 1 INVALUUTEN 1300 1 POSTBUS 1000, 30000, 30000, 30000

Accountant schrikt van gemeenten

Veel jaarrekeningen worden niet goedgekeurd

Voor een ontzorging: Marieke Baars

ANALYSE

Accountants dreigen de jaarrekening van de meeste gemeenten te negeren. Ze bewijzen te veel onbetrouwbare informatie, zoals de wettelijke regels en de gemeentelijke regels. De accountants zijn daarom niet bereid om de jaarrekening te controleren. Dit is de reden waarom de gemeenten vaak niet weten wat ze wel en niet mogen.

Gemeenten over 2004 niet over de jaarrekening, ze heeft bij de gemeenten begin september laten weten.

Rechts niet achter geen heel in staat van de dienst bij de jaarrekening. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten.

Rechts niet achter geen heel in staat van de dienst bij de jaarrekening. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten.

Rechts niet achter geen heel in staat van de dienst bij de jaarrekening. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten.

Rechts niet achter geen heel in staat van de dienst bij de jaarrekening. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten.

Rechts niet achter geen heel in staat van de dienst bij de jaarrekening. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten.

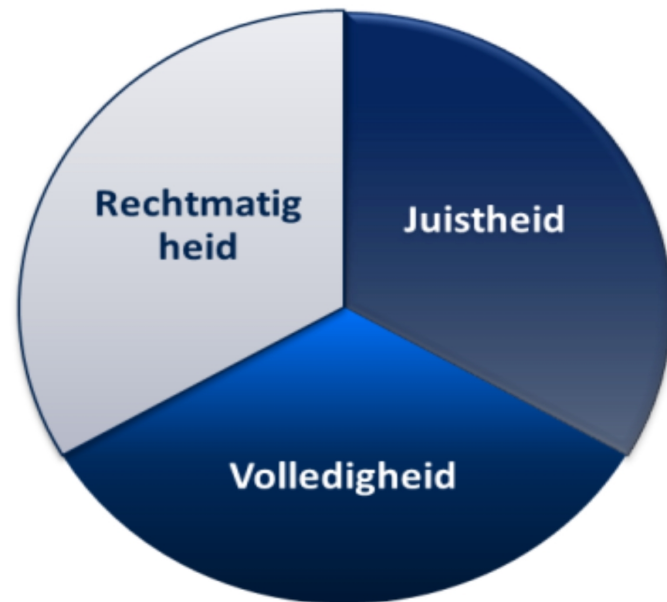
Rechts niet achter geen heel in staat van de dienst bij de jaarrekening. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten. De gemeenten hebben de gemeenten voor grote ingesloten.

Waarom rechtmatigheid?

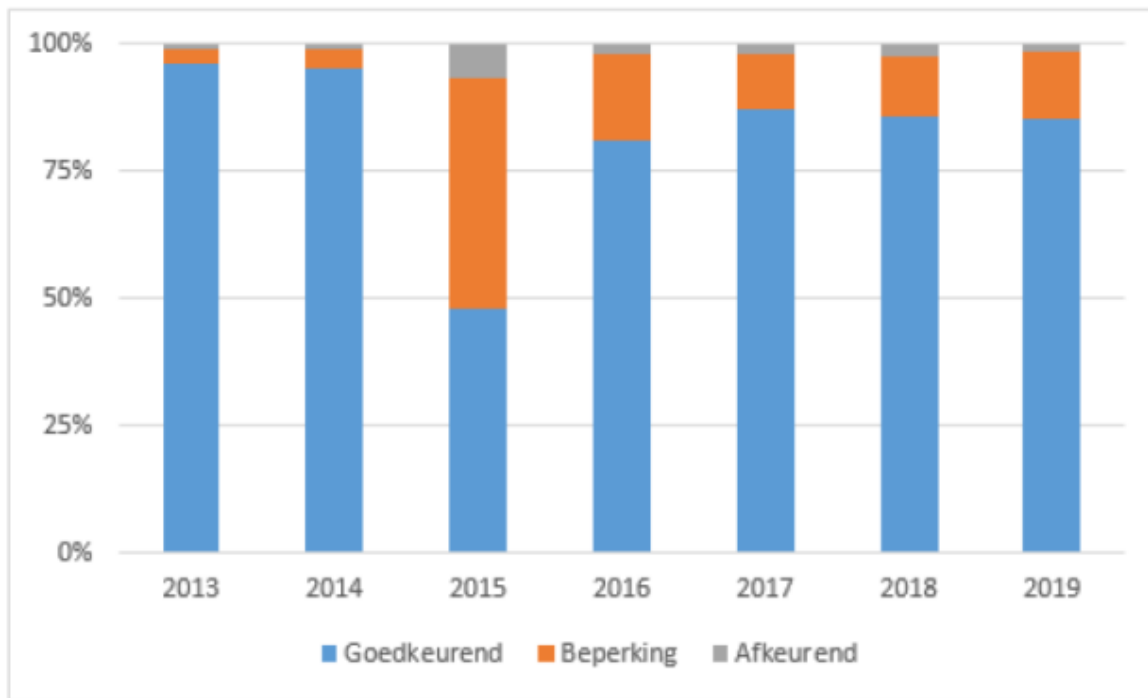
- Minister Ien Dales 1993: Integriteitsnota
- Bestuurlijke integriteit in de publieke sector: “Een beetje integer bestaat niet!”
- Wijziging Gemeentewet in 2001: Rechtmatigheid in 2004
- Wet Dualisering Gemeentebestuur in 2002 bedoeld om kaderstellende en controlerende rol raad te versterken

Waar komen we vandaan?

- Getrouwheidsverklaring door de accountant
- Vanaf 2004 ook een rechtmatigheidsverklaring door de accountant
- 2008: meer dan 80% van de gemeenten ontvangt een goedkeurende verklaring

Waar komen wij vandaan?

Oordeel
over
rechtmatigheid
door de
accountant

Waar gaan we naar toe?

- Rechtmatigheidsverantwoording in jaarstukken door College B&W: het college is verantwoordelijk voor een rechtmatige uitvoering van de begroting.
- Met ingang van boekjaar 2021
- Getrouwheid blijft bij de accountant
- Rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening en getrouw beeld van de accountant

De accountant toets de betrouwbaarheid van de rechtmatigheidsverantwoording: juist, toereikend en volledig, geschikt voor het doel en het beeld komt overeen met de feiten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Huidige situatie	Nieuwe situatie
Vooraf (T-1): Raad bepaalt kaders en normen voor accountantscontrole	Vooraf (T-1): Raad bepaalt kaders en normen voor rechtmatigheidsverantwoording en accountantscontrole .
Tijdens (T): College is verantwoordelijk voor naleven van wet- en regelgeving.	Tijdens (T): College is verantwoordelijk voor het naleven van wet- en regelgeving

Rechtmatigheidsverantwoording (2)

Huidige situatie	Nieuwe situatie
Naderhand (T+1): Accountant geeft een verklaring af over de rechtmatigheid, die mede bepalend is voor de strekking van de controleverklaring. Accountant licht controleverklaring en verslag van bevindingen toe in auditcommissie c.q. rekeningencommissie.	Naderhand (T+1): College legt in jaarstukken verantwoording af over rechtmatigheid. Rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van het oordeel over het getrouwe beeld, van de accountant. Gesprek tussen raad & college over rechtmatigheid.

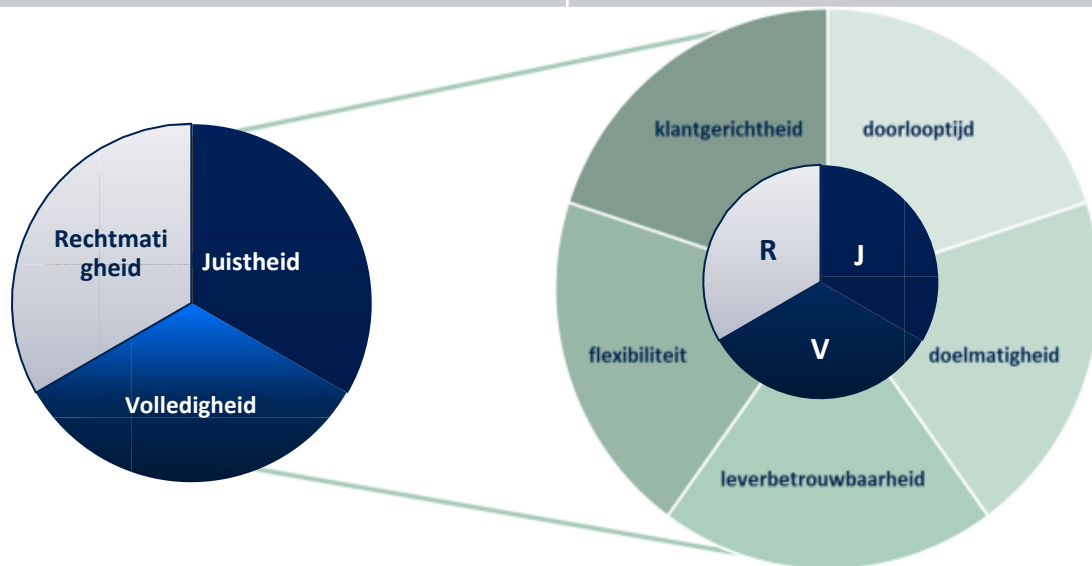
Ambitie: Enge zin of in ruime zin

Rechtmatigheidsverantwoording

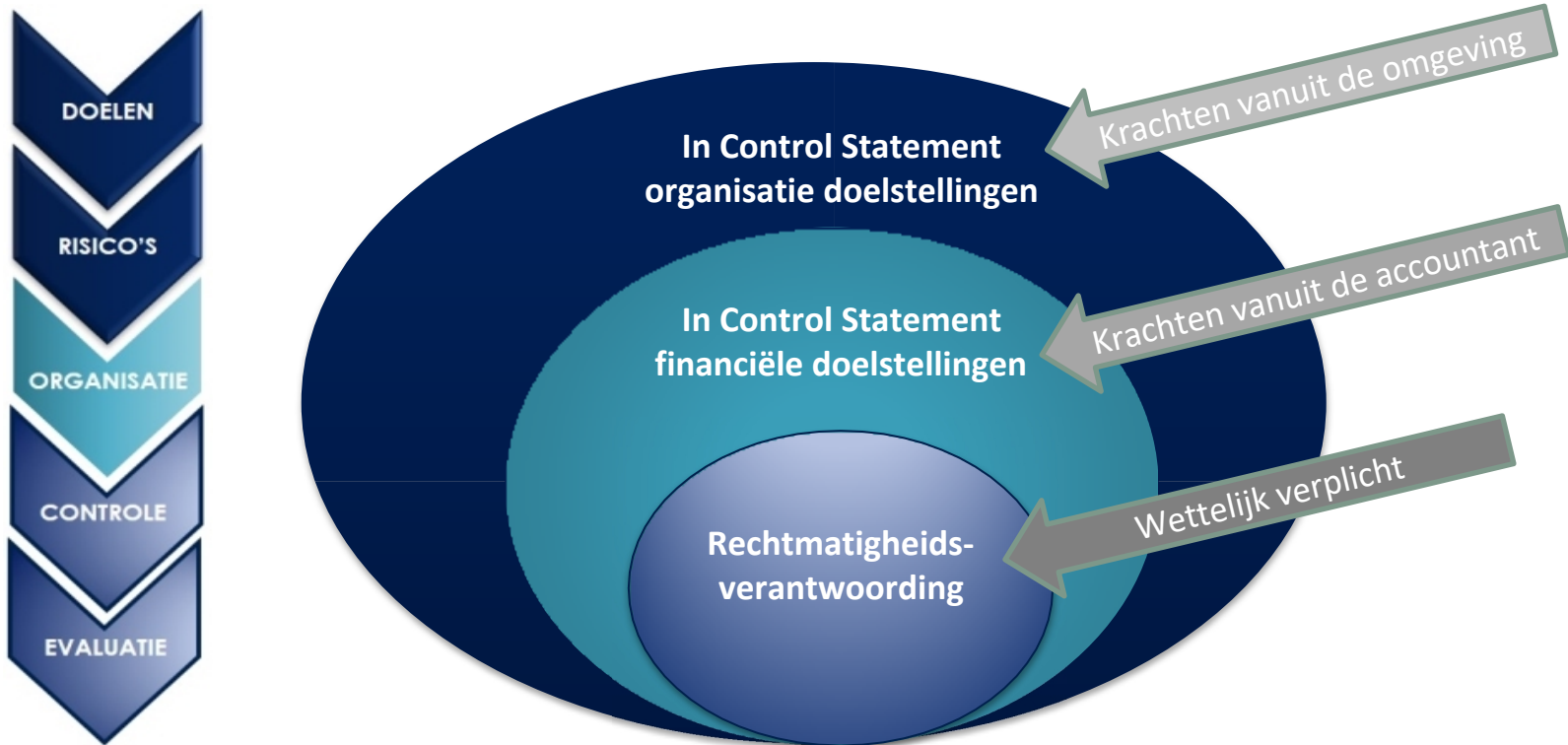
In Control Statement

Wettelijk minimum

Uitbreiden met doelmatigheid en doeltreffendheid

Van rechtmatigheidsverantwoording naar In Control Statement

De rol van de raad: een opdracht aan het college

Opdrachtgever-/opdrachtnemerschap

- Het moet een overzichtelijke opdracht aan het college zijn.
- De basis om een gesprek te kunnen voeren over de interne beheersing van de processen.
- Een gesprek gevoerd door de Auditcommissie.
- Processen zijn financieel van materiële omvang.
- Welk grensbedrag hanteren wij?
 - 0%: meer zekerheid dan nu en intensief.
 - 1%: sluit aan bij de huidige praktijk en is het voorstel van het college.
 - 2% en 3%: accepteren meer dan de accountant. Willen wij dat?

Wat betekent dit voor de processen met grote financiële omvang?

Proces	Omvang (€)
Inkoop en aanbesteden	39,2 miljoen
Sociaal Domein	16,0 miljoen
Personeel	16,0 miljoen
Verbonden partijen	5,6 miljoen
Subsidies	2,1 miljoen
Belastingen	24,3 miljoen
Rechten en leges	1,6 miljoen
Algemene uitkering gemeentefonds	39,4 miljoen
Grondexploitatie	1,4 miljoen

Een opdracht aan het college

Opgenomen in het Controleprotocol 2021

- Een protocol voor het college en de accountant
- Medio mei een bespreking met de auditcommissie
- Juni/juli: behandeling in commissie S/M en vaststelling in de raad

Het gesprek

Opbouw van de opdracht aan het college:

Voldoen aan wet en verordeningen bij financieel kritisch processen

Proces

Wet

Verordening

Artikelen

Voorbeeld van een gesprek:

Sociaal
Domein

PW

Verordening
Participatiewet

Recht op
voorziening

Het niet zichtbaar toepassen van de vermogenstoets leidt tot een onzekerheid voor rechtmatigheid van € 350.000 omdat het risico is dat een voorziening ten onrechte is verstrekt.

Waar gaat het gesprek dan over?

Bijvoorbeeld:

- Hoe kan het dat deze situatie is ontstaan?
- Wat gaan we doen om dit te voorkomen?
- Borgt het proces het risico dat een voorziening levensonderhoud ten onrechte wordt verstrekt?
- Zijn risico's inzichtelijk en zichtbaar beheersmaatregelen genomen?

Het resultaat is:

- Inzicht in de processen en een basis voor blijvend verbeteren, het lerend vermogen van de organisatie!
- Geen ongemakkelijk gesprek meer

Voorbeeld een gesprek:

Inkoop en
aanbesteden

ABW

Inkoop en
aanbestedings-
beleid

Aanbestedings
procedure

Het telkens opdrachten geven aan hetzelfde bureau dat projectleiding verzorgt op opdrachten op civieltechnisch terrein leidt tot een onrechtmatigheid van € 30.000 omdat het bedrag voor Europees aanbesteden, € 214.000, wordt overschreden met een bedrag van € 30.000.

Het vervolg voor 2021

Eind mei:

- Is dit een heldere opdracht voor het college?
- Specifieke aandachtspunten vanuit de auditcommissie.

Juli:

Controleprotocol 2021 vast te stellen door de raad

2^e Bestuursrapportage in oktober:

- Bevindingen interne controle 1^e half jaar
- Probleem, Risico, Oorzaak en Actie (PROA)

Het vervolg voor 2021

Begroting 2022:

- Paragraaf bedrijfsvoering:
- Hoe gaan we invulling geven aan de opdracht van de raad

Jaarrekening 2021 in april 2022

- Inhoud van rechtmatigheidsverantwoording
- Paragraaf bedrijfsvoering met uitleg en opnieuw PROA

College en organisatie

Wat doen het college en de organisatie om gereed te zijn voor de komst van de rechtmatigheidsverantwoording?

- Onderzoek en Routeplan 2021-2024
- Aansluitend op het programma Sluis Opgeschut
- Met ambitie Financieel in Control in 2024

Wettelijk minimum:

- Auditcommissie vertegenwoordigt raad.
- Normenkader 2021.
- Aanvullen bestaande interne controleplan
- Uitvoeren IC 2021

Financieel in control

- Definieren ambitie (incl. managementinformatie).
- Proceseigenaren benoemen.
- Procesbeschrijvingen processen van grote financiële omvang.
- Vormgeven afdeling Control.
- Rechtmatigheid borgen in P&C cyclus
- Zero based budgetting starten en afronden.

Evaluatie voortgang 2021

Nieuw:

- Ambitie verwerken in processen en intern controleplan.
- Ambitie uitwerken in rollen en deze benoemen en beleggen.
- Procesbeschrijvingen maken van overige processen.
- Interne controle vormgeven in processen.
- Managementinformatie Financieel in Control borgen in systemen.

Evaluatie voortgang 2022

Nieuw

- Managementinformatie opnemen in de P&C cyclus en evalueren.
- Afronden van alle procesbeschrijvingen.
- Toets op betrouwbaarheid informatiesystemen.

Evaluatie 2023:

- Wat is er nog nodig om eind 2024 te kunnen zeggen: wij zijn financieel in control?

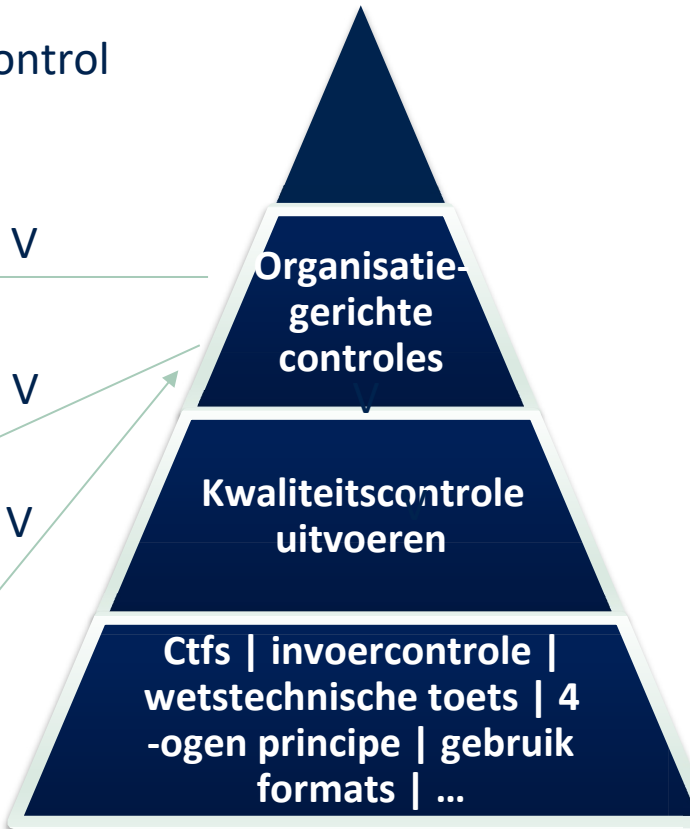
**R
O
U
T
E
P
L
A
N** **2
0
2
1
-
2
0
2
4**

Organisatie

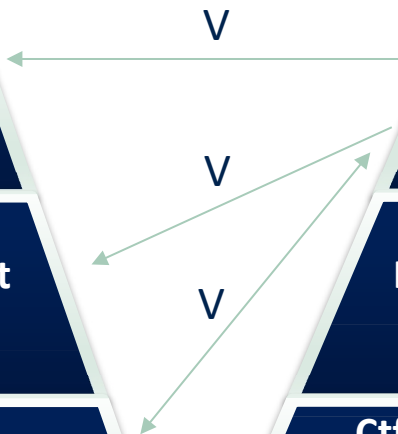
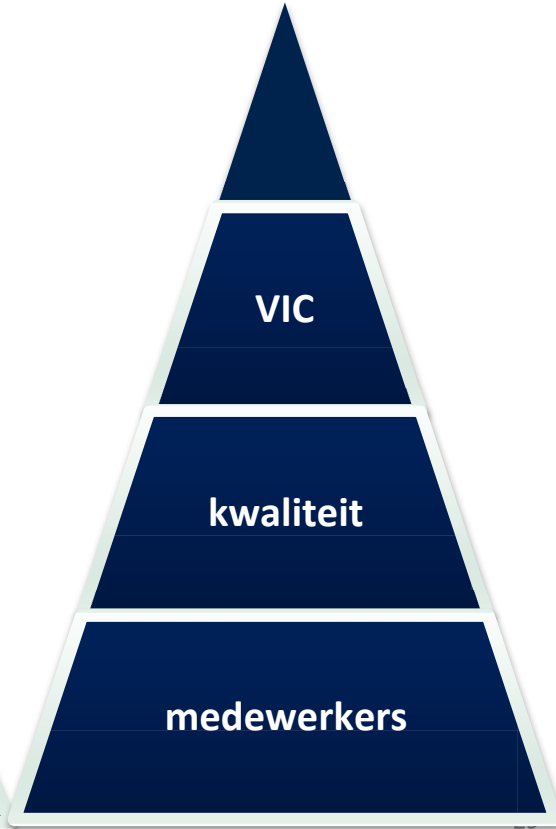

Controlepiramide

In control

Wie

adlasz

Vragen?